

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

NƠI HỌC ĐỂ LÀM VIỆC, LÀM NGƯỜI, LÀM CÁN BỘ

HỌC ĐỂ PHỤNG SỰ ĐOÀN THỂ, GIAI CẤP

VÀ NHÂN DÂN, TỔ QUỐC VÀ NHÂN LOẠI

★ PGS, TS ĐẶNG QUANG ĐỊNH

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

● **Tóm tắt:** Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh là trung tâm quốc gia về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, cán bộ quản lý chủ chốt trung cao cấp, cán bộ khoa học lý luận của Đảng, Nhà nước và các đoàn thể chính trị - xã hội. Qua 75 năm xây dựng và trưởng thành, Học viện đã có những đóng góp quan trọng vào việc đào tạo, bồi dưỡng, huấn luyện cán bộ cho Đảng, Nhà nước, góp phần vào thắng lợi của sự nghiệp cách mạng, để xây dựng chủ nghĩa xã hội.

● **Từ khóa:** Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, học tập lý luận, huấn luyện cán bộ.

Trong tiến trình cách mạng Việt Nam, Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt coi trọng công tác huấn luyện, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ. Theo Hồ Chí Minh, “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc”¹, “Muôn việc thành công hoặc thất bại, đều do cán bộ tốt hoặc kém”². Bởi vậy, muốn cách mạng thành công thì phải có đội ngũ cán bộ có năng lực làm việc tốt, có phẩm chất đạo đức, phẩm chất chính trị cao. Để có được điều đó, người cán bộ phải được học tập, huấn luyện về chuyên môn, nghiệp vụ, đặc biệt là được học tập lý luận. Hồ Chí Minh cho rằng: “Huấn luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng”³.

Thấy được tầm quan trọng của học tập lý luận, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta đã tổ

chức ra trường học lý luận, tạo môi trường tu dưỡng rèn luyện, học tập cho cán bộ, đảng viên. Trường Huấn luyện, đào tạo cán bộ đầu tiên do đồng chí Nguyễn Ái Quốc sáng lập năm 1924 ở Quảng Châu (Trung Quốc). Năm 1947, trong bối cảnh cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp đang diễn ra gay go, khốc liệt, Trung ương Đảng đã đi đến quyết định thành lập Trường Đảng để khắc phục tình trạng “Công việc mỗi ngày một nhiều, nạn thiếu cán bộ đã thành vấn đề lớn”⁴ và “Trường cán bộ của Đảng chưa mở được đủ và đều, chương trình huấn luyện các cấp chưa được thống nhất”⁵.

Tháng 1/1949, Hội nghị cán bộ Trung ương lần thứ 6 nêu chủ trương mới về công tác huấn luyện, đào tạo cán bộ và ra nghị quyết: “Các

Trường Đảng mở luôn, liên tiếp, phân công rành mạch giữa trường của Trung ương, Khu và Tỉnh”⁶. Thực hiện nghị quyết Hội nghị cán bộ Trung ương lần thứ 6, đồng chí Tổng Bí thư Trường Chinh trực tiếp phụ trách Trường, đồng chí Lê Văn Lương - Trưởng ban Tổ chức Trung ương làm Giám đốc đầu tiên của Trường. Sau một thời gian ngắn tích cực chuẩn bị về mọi mặt, tháng 2/1949, tại chiến khu Việt Bắc (làng Luông, xã Bình Thành, huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên), Trường Đảng Trung ương Nguyễn Ái Quốc chính thức khai giảng khóa I với 40 học viên, lớp học kết thúc vào tháng 4/1949. Đến tháng 9/1949, Trường tiếp tục khai giảng khóa II với 175 học viên. Rất vinh dự cho Trường là ngay buổi học đầu tiên, Chủ tịch Hồ Chí

Minh đã đến thăm và nói chuyện với cán bộ, học viên. Ngày đó đã trở thành Ngày truyền thống của Trường Đảng mang tên Người. Trải qua các thời kỳ cách mạng, Trường đã nhiều lần đổi tên, nhưng đều được vinh dự mang tên Người. Cụ thể: Từ năm 1949 đến 1962 mang tên Trường Đảng Trung ương Nguyễn Ái Quốc; Từ năm 1962 đến 1977 mang tên Trường Nguyễn Ái Quốc Trung ương; Từ năm 1977 đến 1987 mang tên Trường Đảng Cao cấp Nguyễn Ái Quốc; Từ năm 1987 đến 1993 mang tên Học viện Khoa học Xã hội mang tên Nguyễn Ái Quốc (gọi tắt là Học viện Nguyễn Ái Quốc); Từ năm 1993 đến 2007 mang tên Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh; Từ 2007 đến 2013 mang tên Học viện Chính trị -

Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh (khi hợp nhất với Học viện Hành chính quốc gia). Từ 2014 đến nay là Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh.

Trong 75 năm qua, Học viện đã đào tạo hàng chục nghìn cán bộ cho Đảng và Nhà nước ta, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng của dân tộc, vì độc lập, tự do, thống nhất của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân.

Hồ Chí Minh nói: “Đảng ta tổ chức trường học lý luận cho cán bộ là để nâng cao trình độ

lý luận của Đảng ta đảng giải quyết sự đòi hỏi của nhiệm vụ cách mạng và tình hình thực tế của Đảng ta, để Đảng ta có thể làm tốt hơn công tác của mình, hoàn thành tốt hơn nhiệm vụ cách mạng vĩ đại của mình”⁷. “Trường Đảng là một trường học để đào tạo những chiến sĩ tiên tiến phấn đấu cho sự nghiệp của

**“Học để làm việc,
làm người,
làm cán bộ.
Học để phụng sự đoàn thể,
phụng sự giai cấp và nhân dân,
phụng sự Tổ quốc và nhân loại.
Muốn đạt mục đích, thì phải: cần,
kiệm, liêm, chính, chí công vô tư”.**

giai cấp vô sản”⁸. Những chiến sĩ tiên tiến ấy có khả năng định hướng, tổ chức các phong trào cách mạng, để đưa cách mạng đến thắng lợi. Do vậy, cả người dạy và người học trong ngôi trường ấy cần ý thức rõ sứ mệnh vẻ vang và trách nhiệm lớn lao của mình.

Tại buổi nói chuyện với học viên khóa học II của Trường Đảng (tháng 9 năm 1949), Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nói về mục đích của việc học tập lý luận:

**“Học để làm việc,
làm người,
làm cán bộ.
Học để phụng sự đoàn thể,
phụng sự giai cấp và nhân dân,
phụng sự Tổ quốc và nhân loại.**

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh _ Ảnh: Mạnh Thắng

Muốn đạt mục đích, thì phải: cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư”⁹.

Đây là những định hướng lớn cho sự nghiệp giáo dục đào tạo nói chung, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ nói riêng, để đáp ứng các yêu cầu, nhiệm vụ của sự nghiệp cách mạng. Hồ Chí Minh cho rằng, học chủ nghĩa Mác là học phương pháp làm việc biện chứng và để sống với nhau có tình có nghĩa. Do vậy, học lý luận nói chung, chủ nghĩa Mác nói riêng trước hết là để làm việc cho có hiệu quả để phụng sự đoàn thể, phụng sự sự giai cấp và nhân dân, phụng sự Tổ quốc và nhân loại. Đảng và Chính phủ cử cán bộ về Trường Đảng học tập để nâng cao trình độ lý luận chính trị, tin vào tiền đồ của cách mạng, tương lai của dân tộc, tích cực hành động đấu tranh để giải phóng dân tộc, vì cuộc sống ấm

no, tự do, hạnh phúc; nhận thức đúng vị trí vai trò trách nhiệm của mình, cũng như nhiệm vụ chính trị của bản thân phải thực hiện, thực hiện tốt những công việc được giao, lãnh đạo, giúp đỡ nhân dân xây dựng cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc.

Theo Hồ Chí Minh: “Chúng ta cần học nhiều thứ: học chính trị, học văn hóa, học kỹ thuật, nghiệp vụ. Ngoài cách học ở trường, ở lớp, học trên sách, báo, v.v., có một cách học rất tốt ai cũng có thể tham gia hàng ngày. Đó là cách học tập ngay trong sản xuất, học tập những người, những tổ, những đơn vị tiên tiến. Người tiên tiến cũng là người lao động bình thường. Nhưng trong tư tưởng, trong phương pháp làm việc của họ, có những điểm tốt có thể giúp cho sản xuất và công tác tiến nhanh, tiến mạnh.

Chúng ta phải vì lợi ích chung mà dốc lòng học tập những điểm tốt ấy để cải tiến công tác một cách thường xuyên”¹⁰. Chẳng hạn, “Chúng ta học tập chính là để có đủ năng lực làm chủ, có đủ năng lực tổ chức cuộc sống mới - trước hết là tổ chức nền sản xuất mới. Bởi vậy, ý thức làm chủ không phải chỉ tỏ rõ ở tinh thần háng hái lao động mà còn phải tỏ rõ ở tinh thần say mê học tập để không ngừng nâng cao năng lực làm chủ của mình”¹¹. Hồ Chí Minh cho rằng, cần phải cố hiểu biết lý lẽ, tinh thần và phương pháp của chủ nghĩa Mác - Lênin. Khi đã hiểu, thì phải áp dụng ngay vào công tác thực tế của mình, áp dụng vào sinh hoạt, ngôn luận, hành động và công tác của mình. “Dựa vào đó mà sửa đổi, tẩy rửa những tư tưởng sai lầm, những cái gì của mình trái với nó, tăng cường ý thức cách mạng vô sản của mình”¹².

Mặc dù mỗi cán bộ, đảng viên cần phải học rất nhiều thứ, nhưng theo Hồ Chí Minh, học lý luận có vai trò đặc biệt quan trọng. Học tập lý luận để có tư duy lý luận, từ đó hình thành phương pháp làm việc khoa học, đúng đắn. “Những cán bộ cao cấp và trung cấp mà có sức nghiên cứu lý luận (trình độ văn hóa khá, ham nghiên cứu), thì ngoài việc học tập chính trị và nghề nghiệp đều cần học thêm lý luận”¹³. Bởi lẽ, lý luận làm rõ cơ sở của đường lối cách mạng, định hướng cho hành động của các phong trào, giúp nhận thức rõ mục đích, phương pháp đấu tranh để đi đến thắng lợi, tránh được những sai lầm, vấp vấp, rui ro. Tuy nhiên, không phải là học mọi lý luận mà phải học lý luận khoa học, cách mạng, đúng đắn. “Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lênin”¹⁴. “Chủ nghĩa Lênin đối với chúng ta, những người cách mạng và nhân dân Việt Nam, không

những là cái “cắm nang” thần kỳ, không những là cái kim chỉ nam, mà còn là mặt trời soi sáng con đường chúng ta đi tới thắng lợi cuối cùng, đi tới chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản”¹⁵. Thông qua việc học lý luận, người cán bộ sẽ giác ngộ cho quần chúng, bày cho quần chúng tổ chức, đấu tranh cho đúng. Nhờ lý luận mà quần chúng hiểu rõ nguyên nhân vì sao mà cực khổ, thấy rõ đường lối đấu tranh để giải phóng mình, hiểu rõ phương pháp đấu tranh với địch. Có lý luận soi đường thì quần chúng hành động mới đúng đắn, mới phát triển được tài năng và lực lượng vô tận của mình.

Theo Người, khi trình độ lý luận chính trị yếu kém thì nhận thức chính trị không sâu sắc, bản lĩnh chính trị không vững vàng, dẫn đến dao động về lập trường tư tưởng, dễ đánh mất phương hướng và niềm tin vào lý tưởng cộng sản và chủ nghĩa xã hội. Sự yếu kém về lý luận có thể dẫn đến “tả khuynh” hoặc “hữu khuynh”, bệnh quan liêu, công thần và nạn tham ô hủ hoá,... dễ gây ra hậu quả nghiêm trọng, làm cho cách mạng bị tổn thất nặng nề. Những sai lầm trong chính sách ruộng đất, mặt trận, dân tộc thiểu số, tôn giáo chính quyền,... trước đó cũng do sự yếu kém về trình độ lý luận của cán bộ gây ra. Trong “Thư gửi Ban phương Đông” (ngày 16/1/1935) Người cũng đã nói về hậu quả của tình trạng thiếu kiến thức về lý luận của cán bộ làm cho phong trào cách mạng không phát triển được: “Đa số các đồng chí - ngay cả những đồng chí có trách nhiệm - cũng không hiểu thật rõ “cách mạng dân chủ tư sản” là gì. Các đồng chí ấy nhắc đi nhắc lại những chữ ấy mà không hiểu nghĩa. Vì không thể giải thích được cho công nhân và nông dân, cho nên các đồng chí ấy thường tỏ vẻ lúng túng trong công tác tuyên truyền và cổ động. Để khỏi lúng túng, các đồng chí buộc phải “bịa ra”. Do đó, một sự ngu dốt

này làm phát sinh một sự ngu dốt khác và một sai lầm này gây nên các sai lầm khác”¹⁶.

Khi nói về vai trò của lý luận với cách mạng, Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Thế lý luận đó có quan hệ gì với cách mạng? Có quan hệ lắm, vì: 1. Sự quan hệ giữa mỗi vật thiên nhiên là luật phát triển của thiên nhiên thì quan hệ trong đời sống xã hội là luật phát triển của xã hội.

- Vì vậy, lịch sử của xã hội là sự phát triển cần kíp của xã hội mà sự nghiên cứu của xã hội là một khoa học.

- Vì vậy sự hoạt động thực tế của Đảng cách mạng phải dựa theo luật phát triển của xã hội chứ không phải dựa theo lý tưởng suông.

- Vì ta có thể biết chắc chắn những luật phát triển của thiên nhiên thì ta cũng biết được luật phát triển của xã hội.

- Vì khoa học và loài vật lợi dụng luật phát triển của thiên nhiên mà tạo ra vật thực tế, thì khoa học lịch sử có thể lợi dụng những luật phát triển của xã hội áp dụng vào công việc thực tế.

- Vì vậy, dân tộc phải giải phóng ngày xưa là một sự mong ước, bây giờ thành một khoa học một sự thật.

- Vì vậy lý luận và sự thực hành của Đảng cách mạng phải nhất trí”¹⁷.

Nhấn mạnh về vai trò của lý luận, Hồ Chí Minh viết: “Giai cấp vô sản và Đảng của vô sản phải gánh cái trách nhiệm hiểu biết thế giới và cải tạo thế giới. Ở Việt Nam cũng như trong thế giới, sự thực hành cải tạo thế giới đã đi đến một thời kỳ mới mẻ và lớn lao, tức là biến đổi Việt Nam và thế giới đen tối thành Việt Nam và thế giới quang vinh”¹⁸.

Khi viết cuốn *Đường Cách mệnh*, Hồ Chí Minh nói: “Mục đích sách này là để nói cho đồng bào ta biết rõ: (1) Vì sao chúng ta muốn sống thì phải cách mệnh. (2) Vì sao cách mệnh là việc chung cả dân chúng chứ không phải việc

một hai người. (3) Đem lịch sử cách mệnh các nước làm gương cho chúng ta soi. (4) Đem phong trào thế giới nói cho đồng bào ta rõ. (5) Ai là bạn ta? Ai là thù ta? (6) Cách mệnh thì phải làm thế nào?”¹⁹. “Sách này chỉ ước ao sao đồng bào xem rồi thì nghĩ lại, nghĩ rồi thì tỉnh dậy, tỉnh rồi thì đứng lên đoàn kết nhau mà làm cách mệnh. Văn chương và hy vọng sách này chỉ ở trong hai chữ: Cách mệnh! Cách mệnh!! Cách mệnh!!!”²⁰.

Hồ Chí Minh cũng nêu ra yêu cầu đối với việc học tập lý luận.

Trước hết, cần phải xác định mục đích và động cơ và thái độ học tập cho đúng. Học lý luận để nhận thức cho đúng, vận dụng cho đúng góp phần vào cuộc đấu tranh cho lợi ích của nhân dân, chứ không phải để “tạo cho mình một cái vốn lý luận để sau này đưa ra mặc cả với Đảng”²¹. Tất cả những động cơ học tập không đúng đắn đều phải được tẩy trừ cho sạch.

Thứ hai, “phải khiêm tốn, thật thà” trong học tập, “cái gì biết thì nói là biết, không biết thì nói không biết. *Kiêu ngạo, tự phụ, tự mãn là kẻ thù số một của học tập*”²². Mặt khác, cũng phải tự nguyện, tự giác, xem công tác học tập cũng là một nhiệm vụ mà người cán bộ phải hoàn thành cho được.... nêu cao tinh thần chịu khó, cố gắng, không lùi bước trước bất kỳ khó khăn nào trong việc học tập.

Thứ ba, phải đoàn kết giúp đỡ lẫn nhau học tập, mạnh dạn phê bình, tự phê bình và khi phê bình thì phải xuất phát từ ý muốn đoàn kết, để đạt đến đoàn kết mới trên cơ sở mới chứ không phải để phê phán, nói xấu nhau trước các đồng chí khác.

Thứ tư, phải tin tưởng vào lý luận mà mình được học và phải bảo vệ lý luận đó. Phải bảo vệ chân lý, phải có tính nguyên tắc, không được ba phải, điều hoà. Phải tuyệt đối tin tưởng vào

Đảng, vào tương lai tất thắng của cách mạng và Tổ quốc, vào lực lượng vô cùng to lớn của giai cấp, của nhân dân.

Thứ năm, phải thực hiện nguyên tắc lý luận liên hệ với thực tiễn trong việc học lý luận. Bởi lẽ, “Thực tiễn không có lý luận hướng dẫn thì thành thực tiễn mù quáng. Lý luận mà không liên hệ với thực tiễn là lý luận suông”²³. “Khi học tập, chúng ta cũng cần liên hệ với những vấn đề thực tế ở trong nước và trên thế giới, những vấn đề và nhiệm vụ cách mạng hiện nay đề ra cho Đảng ta, đem lý luận học được tìm xem đường lối và phương pháp giải quyết các vấn đề đó như thế nào cho đúng; hoặc phân tích các kinh nghiệm công tác đã qua của Đảng và tìm nguyên nhân của những thành công và thất bại của Đảng. Như thế sẽ giúp cho việc củng cố lập trường, nâng cao quan điểm và phương pháp của mình. Tuy vậy cũng cần tránh sự lệch lạc đòi hỏi trong lúc học tập phải giải quyết tất cả mọi vấn đề thực tế. Thực tế của cách mạng rất rộng, giải quyết các vấn đề thực tế ấy là cả một quá trình lâu dài của toàn Đảng. Ở nhà trường chỉ có thể đặt cơ sở cho việc liên hệ với thực tế mà thôi... Đảng ta nhờ kết hợp được chủ nghĩa Mác - Lênin với tình hình thực tế của nước ta, cho nên đã thu được nhiều thắng lợi trong công tác. Tuy vậy, việc kết hợp chân lý của chủ nghĩa Mác - Lênin và thực tiễn của cách mạng Việt Nam chưa được hoàn toàn. Có nhiều sai lầm là do sự thiếu kết hợp đó. Ví dụ những sai lầm trong cải cách ruộng đất, chinh đốn tổ chức, xây dựng kinh tế. Hiện nay đứng về mặt xây dựng chủ nghĩa xã hội, tuy chúng ta đã có những kinh nghiệm dồi dào của các nước anh em, nhưng chúng ta cũng không thể áp dụng những kinh nghiệm ấy một cách máy móc, bởi vì nước ta có những đặc điểm riêng của ta”²⁴. Nhưng “nếu chỉ có công tác thực tế,

mà không có lý tưởng cách mạng, thì cũng không phải là người đảng viên tốt. Như thế, chỉ là người sự vụ chủ nghĩa tâm thường. Có lý tưởng lại có tinh thần thiết thực và công tác thực tế hợp lại, mới là người đảng viên tốt”²⁵. “Một số đảng viên trẻ tuổi, thường mắc một bệnh nặng là muốn tránh thực tế hiện tại, không muốn nhìn đến thực tế hiện tại. Họ thường cho chỗ này không tốt, chỗ kia không tốt, công tác này không tốt, công tác nọ không tốt. Họ muốn tìm những chỗ và những công tác hợp với lý tưởng của họ, để họ dễ “cải tạo xã hội”. Song, chỗ như thế và công tác như thế, không có đâu”²⁶. “Muốn thay đổi xã hội thì không thể xa lìa thực tế hiện tại, không thể không nhìn vào thực tế hiện tại, càng không thể trốn tránh thực tế hiện tại, mà cũng không thể đầu hàng thực tế hiện tại”²⁷.

Thứ sáu, phải nêu cao tác phong độc lập suy nghĩ và tự do tư tưởng. “Phải đào sâu, hiểu kỹ, không tin một cách mù quáng từng câu một trong sách, có vấn đề chưa thông suốt thì mạnh dạn đề ra và thảo luận cho vỡ lẽ. Đối với bất cứ vấn đề gì đều phải đặt câu hỏi “vì sao?”, đều phải suy nghĩ kỹ càng xem nó có hợp với thực tế không, có thật là đúng lý không, tuyệt đối không nên nhắm mắt tuân theo sách vở một cách xuôi chiều”²⁸. Chỉ có như vậy mới tránh được bệnh giáo điều và việc học mới có ích cho cách mạng.

Ngoài ra, học lý luận cũng nhằm để củng cố lập trường, bản lĩnh chính trị, cải tạo tư tưởng cho mỗi cán bộ, đảng viên qua đó chỉnh Đảng, củng cố Đảng để nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng. Trên tinh thần ấy, trong buổi nói chuyện tại Hội nghị Toàn quốc lần thứ nhất về công tác huấn luyện và học tập (6/5/1950), Người viết:

“Học để làm gì?

a) Học để sửa chữa tư tưởng: Hăng hái theo cách mạng điều đó rất hay. Nhưng tư tưởng chưa thật đúng là tư tưởng cách mạng, vì thế cần phải học tập để sửa chữa cho đúng. Tư tưởng đúng thì hành động mới khỏi sai lạc và mới làm trọn nhiệm vụ cách mạng được.

b) Học để tu dưỡng đạo đức cách mạng: Có đạo đức cách mạng thì mới hy sinh tận tụy với cách mạng, mới lãnh đạo được quần chúng đưa cách mạng tới thắng lợi hoàn toàn.

c) Học để tin tưởng: Tin tưởng vào Đoàn thể. Tin tưởng vào nhân dân. Tin tưởng vào tương lai của dân tộc. Tin tưởng vào tương lai cách mạng. Có tin tưởng thì lúc ra thực hành mới vững chắc, hăng hái, lúc gặp khó khăn mới kiên quyết, hy sinh.

d) Học để hành: Học với hành phải đi đôi. Học mà không hành thì học vô ích. Hành mà không học thì hành không trôi chảy²⁹.

Người cho rằng mỗi cán bộ phải “có gắng học tập để cải tạo mình, cải tạo tư tưởng của mình, cải tạo con em và giúp vào việc cải tạo xã hội”³⁰. Những tiêu chuẩn đầu tiên của người cán bộ, theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, chính là phẩm chất đạo đức. “Đạo đức là gốc”, người cán bộ phải thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, mới có thể trở thành người cán bộ chân chính, “Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân”³¹. Phẩm chất đạo đức cơ bản đối với mỗi người cán bộ là: Cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, là người kiên định về lập trường, ít ham muốn về vật chất, sẵn sàng hy sinh tất cả vì sự nghiệp giải phóng dân tộc và nhân loại. Đó là những con người biết phân biệt giữa “thiện” và “ác”, “chính” và “tà”. Thấm nhuần đạo đức cách mạng, cán bộ sẽ xử lý hài hòa các mối quan hệ với mình, với người và với công việc.

Hồ Chí Minh cho rằng, mọi người phải “có gắng học tập để cải tạo mình, cải tạo tư tưởng của mình, cải tạo con em và giúp vào việc cải tạo xã hội. Cải tạo tư tưởng không phải là khó, nếu quyết tâm là được. Muốn cải tạo tư tưởng thì phải nắm lấy vũ khí của chủ nghĩa Mác - Lênin, mà ở trong xã hội cũ không thể có được, đó là thật thà tự phê bình và phê bình”³². “Mác - Lênin dạy cho người ta biết giác ngộ, giáo dục quần chúng để lãnh đạo quần chúng đấu tranh quyền lợi thiết thực hằng ngày”³³. Rằng, “sự thực hành cải tạo thế giới đã đi đến một thời kỳ mới mẻ và lớn lao, tức là biến đổi Việt Nam và thế giới đen tối thành Việt Nam và thế giới quang vinh”³⁴.

Chúng ta làm cách mạng nhằm mục đích cải tạo thế giới, cải tạo xã hội. Muốn cải tạo thế giới và cải tạo xã hội thì trước hết phải tự cải tạo bản thân chúng ta. Do đó, trước hết phải liên hệ lý luận với thực tế công tác và tư tưởng của mình, để tự cải tạo mình, nâng cao sự tu dưỡng của mình về lập trường, quan điểm và phương pháp của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Trong tác phẩm *Sửa đổi lối làm việc*, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhắc nhở, là cán bộ không kiêu ngạo, phải biết lắng nghe, học hỏi. Năm 1945, vừa giành được chính quyền, Người đã chỉ ra những căn bệnh, trong đó có bệnh kiêu ngạo, vác mặt “quan cách mạng”, coi khinh dân chúng, coi thường dư luận. Đi vào sự nghiệp kháng chiến, kiến quốc, công việc của toàn dân càng phải coi trọng mối liên hệ với dân chúng. “Phải lắng tai nghe ý kiến của đảng viên, của nhân dân, của những người “không quan trọng”, không “ngồi trong phòng giấy mà viết kế hoạch, ra mệnh lệnh”. Tuy nhiên, người cán bộ cũng biết phân tích tình hình tư tưởng, nhận thức của dân chúng để tránh *theo đuôi quần chúng*. “Trong dân chúng có nhiều tầng lớp

khác nhau, trình độ khác nhau, ý kiến khác nhau. Có lớp tiên tiến, có lớp lừng chùng, có lớp lạc hậu”. Cần phải biết lắng nghe, so sánh, tổng kết để tìm ra ý kiến đúng đắn, đầy đủ và nâng cao sự giác ngộ của dân chúng. Muốn vậy thì cần phải học sâu về lý luận.

Cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa đòi hỏi đảng viên và cán bộ phải có lập trường giai cấp vô sản thật vững chắc, giác ngộ về chủ nghĩa xã hội cao; đòi hỏi cán bộ và đảng viên phải rửa sạch ảnh hưởng của những tư tưởng của giai cấp bóc lột, rửa sạch chủ nghĩa cá nhân, rèn luyện chủ nghĩa tập thể. Nó đòi hỏi cán bộ và đảng viên phải khắc phục các bệnh quan liêu và cô độc, hẹp hòi để liên hệ chặt chẽ với quần chúng, do đó mà phát huy được đầy đủ tính sáng tạo của hàng triệu quần chúng nhân dân xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Ngày nay, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh đã trở thành trung tâm quốc gia về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, cán bộ quản lý chủ chốt trung cao cấp, cán bộ khoa học lý luận của Đảng, Nhà nước và các đoàn thể chính trị - xã hội; trung tâm quốc gia về nghiên cứu khoa học lý luận Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, nghiên cứu đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước, nghiên cứu về khoa học chính trị, nhằm nâng cao chất lượng đào tạo cán bộ, đồng thời góp phần vào phát triển lý luận, tổng kết thực tiễn, cung cấp cơ sở khoa học cho việc hoạch định đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước.

75 năm qua, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh đã có những đóng góp to lớn cho sự nghiệp cách mạng của dân tộc. Với những đóng góp đó, Học viện vinh dự được Đảng và Nhà nước ta trao tặng Huân chương Hồ Chí Minh, Huân chương Sao vàng, Anh hùng Lao động và nhiều phần thưởng cao quý khác. Năm 2001,

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh vinh dự được đón nhận Huân chương Ítxala - phần thưởng cao quý nhất của Đảng và Nhà nước Lào trao tặng.

Trong buổi lễ trọng thể đón nhận Huân chương Sao vàng (6/1996), đồng chí Tổng bí thư Đỗ Mười đã tới dự và phát biểu: “Trường Đảng cao cấp nay là Học viện Chính trị quốc gia mang tên Bác Hồ kính yêu đã không ngừng phấn đấu vươn lên, trưởng thành về mọi mặt. Học viện đã hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, trước hết là nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ lãnh đạo chủ chốt”, “là một trung tâm nghiên cứu lý luận quan trọng bậc nhất của Đảng, Học viện còn đào tạo ra hàng trăm cán bộ lý luận có trình độ cao. Học viện cũng đã có những thành tựu trong công tác nghiên cứu lý luận cách mạng, nghiên cứu những di sản của C.Mác, Ph.Ăngghen, V.I.Lênin và Hồ Chí Minh; tham gia tích cực vào việc tổng kết thực tiễn cách mạng Việt Nam, đặc biệt là thực tiễn xây dựng chủ nghĩa xã hội, qua đó đóng góp cho Trung ương, các cấp ủy Đảng, các cơ quan Nhà nước nhiều ý kiến xác đáng trong việc hoạch định và phát triển đường lối, đề ra chủ trương, chính sách. Cùng với các cơ quan lý luận khác, Học viện đã tham gia cuộc đấu tranh tư tưởng lý luận để bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng”³⁵.

Năm 2019, Học viện được vinh dự đón đồng chí Nguyễn Phú Trọng - Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam đến dự lễ kỷ niệm 70 năm ngày truyền thống. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng ghi nhận, biểu dương và chúc mừng thành tích vẻ vang của Học viện: “Qua 70 năm phấn đấu xây dựng, trưởng thành và phát triển, tuân thủ sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng mà trực tiếp là Bộ Chính trị, Ban Bí thư,

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh đã khẳng định được vị thế, vai trò là trung tâm quốc gia đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý, cán bộ khoa học lý luận chính trị của Đảng và Nhà nước; trung tâm quốc gia nghiên cứu khoa học lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, khoa học chính trị, khoa học lãnh đạo, quản lý; là động lực và hình mẫu cho hệ thống các trường chính trị trong cả nước, góp phần quan trọng cho công tác tư tưởng, lý luận, giáo dục chính trị, lịch sử Đảng, xây dựng Đảng và đạo đức cách mạng trong Đảng và xã hội. Chúng ta tự hào về truyền thống quý báu của trường Đảng Trung ương, cái nôi đào tạo cán bộ cho sự nghiệp cách mạng vĩ đại của Đảng và dân tộc ta: Luôn vững vàng về bản lĩnh chính trị, kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin, tư

tưởng Hồ Chí Minh, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, kiên định đường lối đổi mới của Đảng. Học viện liên tục phát huy tinh thần sáng tạo, đổi mới trong giảng dạy và nghiên cứu khoa học, tinh thần vượt mọi khó khăn, gian khổ và thách thức để phát triển. Học viện đã và đang nỗ lực phấn đấu nêu cao hình ảnh mẫu mực của những người thầy và trò dưới mái Trường Đảng cao cấp, hết lòng phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân như lời huấn thị thiêng liêng của Chủ tịch Hồ Chí Minh³⁶.

Với truyền thống vẻ vang của mình, chắc chắn rằng Học viện sẽ tiếp tục ghi những dấu ấn mạnh mẽ trong quá trình xây dựng và phát triển, đóng góp cho sự nghiệp cách mạng của Đảng của dân tộc, thúc đẩy sự phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc ❖

^{1, 2, 3, 13, 31} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 5, tr.309; 280; 309; 311; 292.

^{4, 5} Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2001, tập 9, tr.236, 236.

⁶ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2001, tập 10, tr.21.

^{7, 8, 21, 22, 23, 24, 28} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 11, tr.90, 95, 95, 98, 95, 97, 98-99.

^{9, 12, 17, 25, 26, 27, 29, 33} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 6, tr.IX, 298, 530, 289, 289, 289, 360-361, 368-369.

^{10, 11, 15, 30} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội 2011, tập 12, tr.527, 527, 563, 266.

¹³ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 5, tr.311.

¹⁴ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 2, tr.289.

^{16, 32} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 3, tr.110; 266.

^{18, 34} Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tập 7, tr.129, 129.

^{19, 20} C.Mác và Ph.Ăngghen: *Toàn tập*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, 1995, tập 2, tr.283, 283.

³⁵ Tạp chí nghiên cứu lý luận, số 5, 1996, tr.3.

³⁶ “Toàn văn bài phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Lễ kỷ niệm 70 năm truyền thống Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh (1949 - 2019)” trên <https://hcma.vn>, truy cập ngày 5/8/2024